Inspectoratul Şcolar Judeţean
Harghita

Olimpiada de matematică – clasa a XI-a
etapa zonală – 27 februarie 2016

1. Definim șirul $(x_n)_{n\geq 1}$ astfel încât $x_1 = 1 - \frac{1}{x}$ și $x_{n+1} = 1 - \frac{1}{x_n}, \forall n \in \mathbb{N}^*$, unde $x \in \mathbb{R} \setminus \{0, 1\}$. Să se determine valoarea lui x pentru care $x_{2014} + x_{2015} + x_{2016} = \frac{3}{2}$.

2. Fie $A, B \in M_n(\mathbb{C})$ astfel încât $A + B = I_n$ şi $A^2 = A^3$. Să se demonstreze că $\det(I_n + AB) \neq 0$.

3. Considerăm șirul $(a_n)_{n\in\mathbb{N}}$, definit prin $a^2_{n+1} = a_{n-1} \cdot a_n$, $\forall n \geq 1$, $a_0 = 1$ și $a_1 = 9$. Calculați limita $\lim\limits_{n\to\infty} a_n$.

.

4. Întindem pe masă un pachet de cărți și le amestecăm după o anumită regulă. Apoi amestecăm iar aplicând aceeași regulă (i. e. dacă la prima amestecare cartea de pe poziția i a ajuns pe poziția j, atunci la următoarea amestecare moua carte de pe poziția i ajunge pe poziția j). Arătați că dacă amestecăm aplicând de ori de câte ori aceeași regulă, la un anumit număr de pași, obținem ordinea inițială.

Inspectoratul Şcolar Judeţean
Harghita

Olimpiada de matematică – clasa a XI-a
etapa zonală – 27 februarie 2016
Soluţii şi bareme

1. Definim şirul $(x_n)_{n\geq 1}$ astfel încât $x_1 = 1 - \frac{1}{x}$ şi $x_{n+1} = 1 - \frac{1}{x_n}, \forall n \in \mathbb{N}^*$, unde $x \in \mathbb{R} \setminus \{0,1\}$. Să se determine valoarea lui x pentru care $x_{2014} + x_{2015} + x_{2016} = \frac{3}{2}$.

Soluţie. Avem $x_2 = \frac{1}{1-x}, x_3 = x, x_4 = 1 - \frac{1}{x} = x_1$ **1p**

Prin inducţie matematică avem $x_{3k+1} = x_1,\ x_{3k+2} = x_2,\ x_{3k} = x_3$, $\forall k \in \mathbb{N}^* \Rightarrow x_{2014} = x_1,\ x_{2015} = x_2,\ x_{2016} = x_3$ **3p**

$\Rightarrow 1 - \frac{1}{x} + \frac{1}{1-x} + x = \frac{3}{2} \Rightarrow 2x^3 - 3x^2 - 3x + 2 = 0 \Rightarrow$

$(x+1)(2x^2 - 5x + 2) = 0$ **2p**

$\Rightarrow x \in \left\{-1, \frac{1}{2}, 2\right\}$ **1p**

2. Fie $A, B \in M_n(\mathbb{C})$ astfel încât $A + B = I_n$ şi $A^2 = A^3$. Să se demonstreze că $\det(I_n + AB) \neq 0$.

Soluţie. $B = I_n - A \Rightarrow AB = A - A^2 = BA \Rightarrow ABA = A^2 - A^3 = O_n$ **3p**

De aici $(AB)^2 = ABAB = O_n$ **1p**

Folosim egalitatea $I_n = I_n - (AB)^2 = (I_n - AB)(I_n + AB)$ **1p**

Avem $\det\left[(I_n - AB)(I_n + AB)\right] = \det(I_n - AB)\det(I_n + AB) = 1$, deci $\det(I_n + AB) \neq 0$ **2p**

3. Considerăm şirul $(a_n)_{n\in\mathbb{N}}$, definit prin $a_{n+1}^2 = a_{n-1} \cdot a_n,\ \forall n \geq 1,\ a_0 = 1$ şi $a_1 = 9$. Calculaţi limita $\lim\limits_{n\to\infty} a_n$.

Soluţie. Din definiţie $a_n > 0, \forall n \in \mathbb{N}$ ....

Logaritmând în baza 3 $\Rightarrow$

$2\log_3 a_{n+1} = \log_3 a_{n-1} + \log_3 a_n \Rightarrow 2b_{n+1} = b_{n-1} + b_n$ şi $b_0 = 0, b_1 = 2$ unde am notat $b_n = \log_3 a_n$ ....

Rezolvând ecuaţia caracteristică $2x^2 - x - 1 = 0 \Rightarrow b_n = \frac{4}{3}\left(1 - \left(-\frac{1}{2}\right)^n\right)$, $\forall n \in \mathbb{N}$ ....

Deoarece $a_n = 3^{b_n}$ şi $\lim\limits_{n\to\infty} b_n = \frac{4}{3} \Rightarrow \lim\limits_{n\to\infty} a_n = 3\sqrt[3]{3}$ ....

Soluţia2: Avem $a_2 = 3,\ a_3 = 3^{\frac{3}{2}}, a_4 = 3^{\frac{5}{4}}$. Presupunem $a_n = 3^{b_n} \Rightarrow 3^{2b_{n+1}} = 3^{b_n}3^{b_{n-1}} \Rightarrow 2b_{n+1} = b_{n-1} + b_n$, adică recurenţa din soluţia1.

4. Întindem pe masă un pachet de cărţi şi le amestecăm după o anumită regulă. Apoi amestecăm iar aplicând aceeaşi regulă (i. e. dacă la prima amestecare cartea de pe poziţia i a ajuns pe poziţia j, atunci la următoarea amestecare moua carte de pe poziţia i ajunge pe poziţia j). Arătaţi că dacă amestecăm aplicând de ori de câte ori aceeaşi regulă, la un anumit număr de paşi, obţinem ordinea iniţială.

Soluţie. Dacă pachetul conţine k cărţi, atunci fiecare amestecare este o permutare $\sigma \in S_k$ a cărţilor. ....

Dacă elemental neutru e este ordinea iniţială, atunci după n amestecări ordinea este σ^n ....

Dacă $\operatorname{ord}(\sigma) = l$, atunci după l amestecări obţinem ordinea iniţială. ....

(Sau: există un număr finit de permutări de rang k, deci în şirul $e, \sigma, \sigma^2, \ldots, \sigma^n, \ldots$ există $\sigma^p = \sigma^{n+l}$, de unde $\sigma^l = e$)